

FORENINGERNE NORDEN VIL SE EN ØGET INVESTERING I DET NORDISKE SAMARBEJDE

Hvis Norden skal blive verdens mest bæredygtige og integrerede region, hvilket er statsministrenes vision, kræves der flere midler til det nordiske samarbejde.

Foreningerne Norden glæder sig over investeringen til klimaspørgsmål og grønne værdier i Vision 2030, der er helt i tråd med de nordiske landes årtier lange engagement i miljøspørgsmål. Men det grønne skift bør ikke ske på bekostning af kultur- og sprogsamarbejdet, som er limen i det nordiske samarbejde. Det er det kulturelle, værdimæssige og sproglige fællesskab, som gør, at de nordiske lande kan samarbejde effektivt på andre områder. Længe har man inden for det officielle nordiske samarbejde taget denne tilknytning som en selvfølge. Det er en fejlopfattelse, den skal plejes og styrkes i en langt højere grad end det officielt er gjort de seneste år. Det gælder både det folkelige niveau og samarbejdet mellem myndigheder, parlamentarikere og regeringer.

De nordiske samarbejdsministre har skrevet store besparelser på kulturbudgettet for 2022 og fremad. De nordiske regeringer bør lytte til den heftige kritik som rettes mod beslutningen rundt omkring i Norden og også af alle Nordisk Råds partigrupper. Kulturlivet er hårdt ramt af pandemien og har brug for støtte og stabilitet for at kunne komme sig. Ingen nedskæringer bør ske de nærmeste år.

Pandemien hæmmede også de grænseoverskridende kontakter i Norden. For at gøre op med det man tabte på lukkede grænser og bristende koordinering mellem landene, bør man investere flere ressourcer på at genskabe tilliden mellem lande, organisationer og medborgere.

Alle undersøgelser viser en ekstremt stærk støtte til det nordiske samarbejde blandt befolkningerne. Ministre og andre politikere fra alle nordiske lande og partier har ved forskellige tilfælde før og under pandemien udtalt sig om vigtigheden af arbejdet. Men svaghederne viser sig, når det virkelig gælder, som under flygtningekrisen i 2015, og når regeringer og myndigheder i Norden gik helt forskellige veje uden tilstrækkelig konsultation og koordinering under pandemien til stor skade for ikke mindst pendlere og andre indbyggere i grænseregioner.

Briterne i det officielle nordiske samarbejde bliver ikke så overraskende når man ser på udviklingen af det nordiske samarbejdes budget. Ser man på væksten af de nordiske landes BNP, er budgetterne blevet kraftigt mindsket de seneste årtier (se figur 2 nedenfor). Derfor efterlyser Foreningerne Norden en stigning af det officielle nordiske budget i de kommende år. På den ene side kræves der en engangsstigning for at rette op på den ovennævnte historiske nedprioritering af samarbejdet som har stået på i mindst 25 år. På den anden side bør budgettet fremover holde trit med BNP-udviklingen så Norden ikke havner i samme situation igen.

Budgetøgningerne kan anvendes til at finansiere de nye satsninger på klima og miljø uden, at der samtidig bliver skåret ned på kultur, uddannelse og sprog. Der er også behov for nordiske satsninger inden for social sikring for at kunne håndtere de store udfordringer inden for sundhedsområdet men også cybersikkerhed, naturkatastrofer og andre farer.

Der kræves et engagement, nye tanker og store investeringer for at genoplive det samarbejde som blev skabt af visionære politikere for knap 70 år siden, da det Nordiske Råd blev dannet, og som fik en ny styrke da Nordisk Ministerråd blev til omkring 20 år senere

København, den 22. september 2021

Foreningerne Nordens forbundsmøde

Lars Barfoed

Foreningen Norden Danmark, formand FNF

Øvrige medlemmer i FNF's præsidium: Tone Wilhelmsen Trøen, Foreningen Norden Norge, Åsa Torstensson, Föreningen Norden Sverige, Hrannar Björn Arnarsson, Föreningen Norden Island, Juhana Vartiainen, Pohjola-Norden, Turid Christophersen, Föreningen Norden Färöarna, Maiken Poulsen Englund, Föreningen Norden Åland, Irene Jeppson, Föreningen Norden Grönland, Jens Kristian Øvstebø, FNUF.

Billede nr 1

För att stödja genomförandet av den nya visionen och handlingsplanen har MR-SAM antagit preliminära ekonomiska ramar för 2022 till 2024. Rammarna är preliminära då de är villkorade av de nationella parlamentens årliga godkännande.

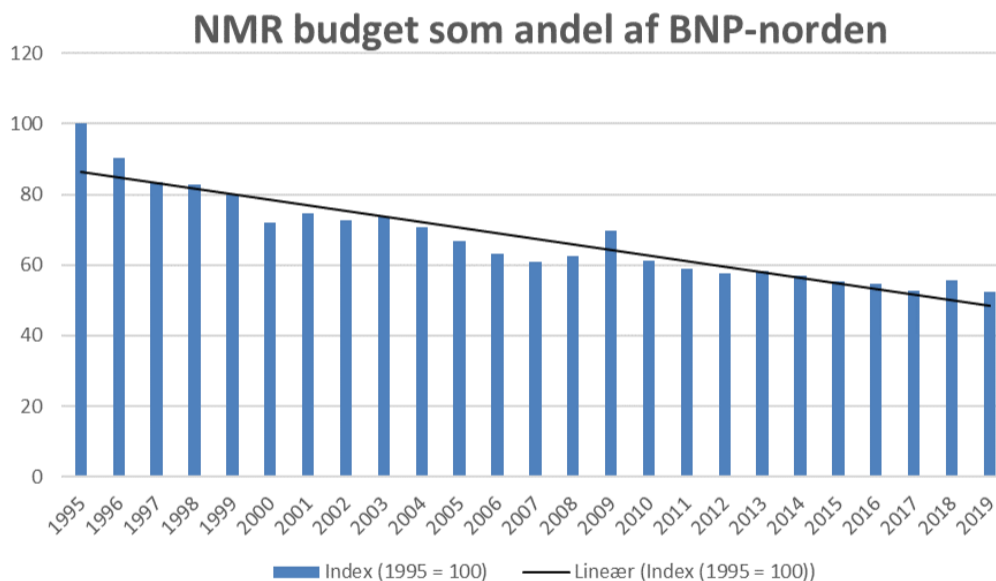
(MDKK, PL20)	2020	2021	2022	2023	2024
MR-SAM	251,625	227,445	220,320	215,195	203,070
MR-Digital	15,458	15,926	17,051	18,176	19,301
MR-U	224,723	211,666	204,416	197,166	189,916
MR-S	42,331	40,737	40,237	39,737	39,237
MR-K	180,255	161,858	154,608	147,358	140,108
MR-FJLS	43,926	44,841	46,591	47,341	49,091
MR-Jäm	11,671	11,369	11,369	11,369	11,369
MR-vækst (næring)	86,241	88,313	91,313	94,313	98,313
MR-vækst (energi)	12,832	16,000	19,000	22,000	26,000
MR-vækst (regional)	32,848	32,499	32,999	33,499	33,999
MR-MK	47,555	59,776	73,026	85,276	101,526
MR-A	15,223	14,330	13,830	13,330	12,830
MR-Finans	1,634	1,592	1,592	1,592	1,592
MR-lov	1,225	1,193	1,193	1,193	1,193
<i>Reserveret pulje</i>		<i>40,000</i>	<i>40,000</i>	<i>40,000</i>	<i>40,000</i>
Total	967,547	967,547	967,547	967,547	967,547

Budgeten 2021 har utarbetats mot bakgrund av fackministerrådets bidrag till prioriteringar och presenterades som generalsekreterarens budgetförslag juni 2020. Förslaget skickades därefter på remiss till de nordiska länderna. Samarbetsministrarna fattade i september 2020 beslut om budgetförslaget. Den slutgiltiga budgeten för 2021 och handlingsplanen för 2021-2024 antogs sedan av de nordiska samarbetsministrarna i november 2020 efter diskussioner med Nordiska rådet. Nordiska rådet antog budgetrekommendation i december 2020.

Figur 2

Udviklingen i Nordisk Ministerråds budget

En måde at undersøge udviklingen i Nordisk Ministerrådets budget over lang sigt på er at sammenligne budgettet med de nordiske landes samlede bruttonationalprodukt (BNP). Det nordiske BNP er summen af BNP i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Nedenstående graf viser budgettets andel af det nordiske BNP siden 1995, og det viser, at ministerrådets budget sammenlignet med BNP falder i perioden.

Kilde: Eurostat, maj 2020

Sammenligningen er foretaget for perioden 1995-2019, og år 1995 er sat til indeks 100. Periodens afgrænsning skyldes, at det er denne periode, der foreligger BNP-data for ved budgettets udarbejdelse. Forøgelsen af budgettets relative andel i 2009 skyldes primært den økonomiske krise i 2008. Alle landenes BNP faldt i 2009 i forhold til 2008, og som følge heraf udgør ministerrådets budget det år en større andel af det nordiske BNP.